

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Fortiættelse af første Behandling af Forslag til Lov om Landsbypræsternes Lønning m. m.

M. Nielsen: Det er mange Gange, at et Lovforslag af væsentlig samme Indhold som dette er blevet forelagt. Dette maa være Bevis paa, at der har været en Trang og en ikke ringe Trang til at faa denne Sag ordnet; ellers vilde det ikke ved privat Initiativ og ikke heller ved Regeringens Initiativ være blevet forelagt saa mange Gange. Naar der nu fra forskellige Sider er blevet sagt, at Tidspunktet nu maatte ikke er saa belejlig valgt, at Kravet ikke er saa stærkt til Stede, kan jeg paa en vis Maade give Ret i dette, men i Almindelighed betragtet forholder det sig dog saaledes, at der er et varmt Ønske til Stede om at faa denne Sag ordnet. Et stort Spørgsmaal, der er kommet frem ved alle Forhandlinger om denne Sag, et Spørgsmaal, som jeg ikke betragter som løst endnu, og som jeg ikke skal gøre Forsøg paa at løse, er Spørgsmaalet om den kirkelige Ejendomsret. Der er vel blevet talt umaadelig meget derom, men jeg tror, at Resultatet, selv hos de allerhyndigste Folk, er dette, at Spørgsmaalet ingenlunde kan siges at være historisk eller juridisk løst. Det vil være ærede Medlemmer bekendt, at der i den grundlovgivende Rigsforsamling fra meget vægtig Side blev gjort Forsøg paa at faa Kirkens Ejendomsret hævdet i Grundloven, men at Resultatet blev, at Grundloven stillede Sagen hen som et aabent Spørgsmaal. Nu mener jeg — saaledes ser jeg paa Sagen og er maaste i dette Punkt enig med adskillige ogsaa blandt mine Meningsfæller — at dette ligefrem at inddrage de saakaldte kirkelige Midler i Statskassen vilde være en Fejl. Jeg er enig med ærede Medlemmer, der have talt i denne Sag om — ikke altid i deres Motivering, men i deres Standpunkt — at de kirkelige Midler bør inddrages i en kirkelig Lønningsfond. Derjom jeg var af en modsat Mening, vilde jeg ikke sætte saa megen Pris, som jeg nu gør, paa den Dyring af den ærede Kultusminister, at han vil være villig til — saaledes forstod jeg i

hvert Fald den ærede Minister — at fremhjelpe et Materiale, hvorved man kunde komme lidt nøjere ind paa en Undersøgelse af, hvor store de kirkelige Midler ere. Derjom de skulde ligefrem inddrages i Statskassen, var dette Punkt ikke af saa megen Vigtighed, som hvis de blive lagte hen i en kirkelig Lønningsfond. At jeg meget ønsker dette, er begrundet i, at ved en eventuel Adskillelse mellem Stat og Kirke — om den kommer, naar den kommer, og hvorledes den kommer, er der ingen af os, der kan sige — vil der da være noget, der hedder „Kirkelige Midler“, og dette vil have sin store Betydning til den Tid. At en kirkelig Lønningslov fremkommer nu, finder jeg i een Retning mere forstaaeligt, end at den fremkom i den Tid, da Strømningen maaste var stærkere frirkirkelig her hjemme end nu. En Lønningslov, hvorved Præsterne blive satte paa fast Løn, er aldeles ingen frirkirkelig Lov, tværtimod. Derjom der skulde komme en frirkirkelig Lønningslov frem, kunde den f. Eks. blive i Lighed med et Forslag, man saa i en Bjæce i sin Tid af en Præst herhjemme, der havde som Titel og Indhold: Løs Tiendebeaandene! Vær saa artig, I kunne betale Ederes Tiende til hvilken Præst I ville, og til hvem I slutte Eder. Dette vilde være en frirkirkelig Lønningslov, hvorimod en Lønningslov med faste Satser og Udbetaling ad sædvanlig Vej slet ikke er frirkirkelig; det er kun en Betimelighedslov, hvorved man imødetkommer forskellige Krav, der ere til Stede, som har sin Betydning i økonomisk Henseende, og sin Betydning i Retning af at faa fjernet Ulemper, som maaste nu ere til Stede. Jeg mener, at det er meget ønskeligt at faa en Lønningslov og det af forskellige Grunde. Det kan ikke nægtes, at det for de Mennesker, der have Interesse for denne Sag, ser lidt behøveligt og fedeligt ud med de mange Forslyttelser, der skyldes økonomiske Grunde, idet en Præst efter somme Tider kun ganske faa Klar at have været paa et Sted, af Hensyn til sit Udkomme er nødt til at søge om at flytte bort. Ved en Lønningslov med faste Satser, der ikke gaa altfor lavt ned, vil det jo være muligt at holde Præsten til det Sted, han er, i lidt længere Tid end ellers, og for dem, der have kirkelig Interesse, har